

Ettepanekud valdkondade lõikes 2017. aastal toimuvateks eelarveläbirääkimisteks valitsusdelegatsiooniga

I. ETTEPANEKUD RAHANDUSE VALDKONNAS

ETTEPANEK	PÕHJENDUS
<p>Ettepanek. Kaaluda veel kord maamaksuseaduse ja tulumaksuseaduse eelnõu täiendamist lähtudes Eesti Linnade Liidu poolt esitatud märkustele.</p>	<p>Maamaksuseaduse ja tulumaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu Tulumaksuseaduse muutmisega kavandatud kohaliku omavalitsuse üksustele laekuva tulumaksu määra tõstmise 0,01% võrra 11,61%-ni ei korva Tallinna ja Pärnu linnadele maamaksuseaduse muudatuse rakendamise tulemusena saamata jäävat tulu täies ulatuses. Selleks, et muudatuse rakendamise tulemusena saamata jääv tulu saaks ka Tallinna ja Pärnu linnale täies ulatuses hüvitatud tuleb tõsta kohaliku omavalitsuse üksustele laekuva tulumaksu määra 0,02 protsendipunkti võrra.</p> <p>Maamaksuseaduses on sätestamata alused maa maksustamishinna aktide koostamise ja kättetoimetamise kohta. Õigusselguse huvides tuleb maamaksuseaduses sätestada tingimused maa maksustamishinna aktide koostamise ja kättetoimetamise viiside (sh elektrooniliste viiside) kohta. Lahendus on maksuteate ja maksustamishinna akti koos kättetoimetamine, mille tulemusel väheneks halduskoormus ja haldusorganite tegevus oleks isikutele arusaadavam. Muudatuste jõustumisel ja nende rakendamisel suureneb oluliselt halduskoormus seoses avalduste menetlemisega, lisaks väheneb tulubaas. Leiame, et antud viisil ei ole korteriomanike ja ühis-/ kaasomanike erinev kohtlemine lahendatud ning vastutus omandivormist sõltumatu kohtlemise osas pannakse kohalikule omavalitsusele. Probleem eeldab riikliku lahendust (sh laekumata jääva tulu kompenseerimist), mis võimaldaks määrata maksuvabastus automaatselt ilma avaldust esitamata.</p>

II. HARIDUS-JA NOORSOOTOÕ VALDKOND

ETTEPANEK	PÕHJENDUS
<p>Ettepanek 1. Taastada KOV haridustoetuse arvutamise ja jaotuse aluseks 2012. aastani kehtinud haridustoetuse mudel</p>	<p>Haridustoetuse jaotuse aluseks võetud koefitsientidele põhinev arvestussüsteem ei ole kohalike omavalitsuste ja omavalitsusliitude poolt aktsepteeritud. Haridus- ja Teadusministeeriumi (HTM) poolt käivitatud protsess on kaugenemine varasemalt (2007.a) kokkulepitud haridusmudelist, mille kohaselt toetuse maht peab olema välja arvatud vastavalt kokku lepitud haridusmudelile. HTM on mitmepoolselt kokku lepitud haridusmudeli kõrvale jätnud, millega ei saa nõustuda. Väljavõte Valitsuskomisjoni ja Omavalitsusliitude Koostöökogu (OVL KTK) delegatsiooni läbirääkimiste lõpp-protokollist 2015.a riigieelarve osas: OVL KTK delegatsiooni tehtud ettepanek: „Haridustoetuse kogumaht peab kujunema kuni 2012. aastani kehtinud valemi komponentide summast ja kindlustama õppekava täitmise kõigil kooliastmetel.“</p> <p>Ei saa toetada ühtset pearaha I-III kooliastmeni, sest see ei arvesta tegelikke kulutusi. Haridustoetus peaks olema kooliastmeti diferentseeritud, nagu 2012. aastal.</p>
<p>Ettepanek 2 Tagada piisav arv gümnaasiumiastme õppekohti.</p>	<p>Varasemalt algatatud Haridusseaduse muutmise eelnõus on esitatud ettepanek, et edaspidi oleks keskhariduse andmine riiklik ülesanne. Samas aastaks 2023 on riigil plaanis tagada vaid 10 000 õppekohta gümnaasiumiastmes kuigi vajadus oleks 23 650 õppekoha tagamiseks. Järelikult üle 13 500 õppekoha pakkumiseks peab olema valmis keegi teine - tõenäoliselt KOVid, võimalik et mingil määral ka erakoolid. Vajab on täpsemaid kriteeriume (õpilaste arv või kaugus lähimast riigigümnaasiumist või mingi õppesuund, mida riik peab strateegiliselt oluliseks), millistele koolidele riik plaanib delegeerida keskhariduse pakkumise ülesannet.</p> <p>Pika kohanemis- ja üleminekuajaga venitatakse teadmatuse perioodi ja vintsutatakse neid KOV koole, kes arendavad kesk-haridust lootuses, et tulevikus sõlmitakse HTM halduslepingud antud tasemeõppe</p>

	pakkumiseks ning kulude katmiseks.
--	------------------------------------

III. TÖÖ-, SOTSIAAL- JA TERVISE VALDKOND

ETTEPANEK	PÕHJENDUS
<p>Ettepanek 1. Tagada kohalike omavalitsustele õigus kasutada oma piirkonna isikute kohta riiklikesse infosüsteemidesse kantud infot, mis on vajalik kaalutletud otsuse tegemisel teenuste määramisel.</p>	<p>KOV-id vajavad sotsiaalteenuste- ja toetuste määramise paremaks korraldamiseks STAR-i kaudu ligipääsu või mõningal juhul ka muude Riigi Infosüsteemide Ametis registreeritud andmekogude kaudu (nt Tallinna linn: Universaaltoetuste andmekogu) Töötukassa või Sotsiaalkindlustusameti poolt hallatavates andmekogudes sisalduvale isikustatud informatsioonile (delikaatsetele isikuandmetele), mis on vajalik kaalutletud haldusotsuse langetamiseks.</p> <p>01. 01. 2016 jõustunud sotsiaalhoolekande seaduse § 15 näeb ette hindamiskohustuse ja sellele järgneva otsuse tegemise teenuse/toetuse andmise kohta.</p> <p>Selleks, et teha teenuse või toetuse määramiseks vajalikku kaalutletud haldusotsust on KOV sotsiaaltöötajal vaja saada ligipääsu riiklikes andmekogudes sisalduvale delikaatsetele isikuandmetele, milles on hinnatud isiku toimetulekut ja määratletud isikule rakendatavad tugimeetmed.</p> <p>Hetkel on Töövõimetoetuse seaduse § 22¹ tulenevalt loodud õiguslik alus Töötukassale ja Sotsiaalkindlustusametile korraldada omavahelist andmete vahetust.</p>
<p>Ettepanek 2 Koostöös sotsiaalministeeriumiga luua sotsiaaltransporditeenuse tellimus- ja infosüsteem.</p>	<p>Vajalik on riigi panus sotsiaaltransporditeenuse tellimus- ja infosüsteemi väljaarendamisel ning vastava tellimus- ja logistikakeskuse tegevuse hilisemal finantseerimisel riigieelarvest.</p>
<p>Ettepanek 3 Koostöös riiklike ametkondadega rajada Tallinna Haigla.</p>	<p>Ettepaneku selgitus: Tallinna Linnavolikogu on otsustanud rajada ca 900-kohaline aktiivravihaigla linnaelanikele kaasaegse eriarstiabi kättesaadavuse ja ravikvaliteedi parandamiseks. Läbitud on projekti</p>

	<p>määratlemise ja funktsionaalse arengukava I etapi koostamine, algatatud detailplaneering aadressil Narva mnt 129 ja 129b. Orienteeruv objekti rajamise maksumus on 400 mln €.</p> <p>Rahastamine lahendatakse linna ja sotsiaal- ning rahandusministeeriumi ühistegevusena.</p> <p><i>(* Märkus: Tallinna Linnavolikogu 08.09.2016.a. otsusega nr 140 kinnitati Tallinna haigla rajamise kava: -märts 2017 finantsplaani ja skeemi koostamine -märts-august 2017 eskiisprojekti koostamine -sept 2017-dets. 2018 projekteerimine jaanuar-mai 2019 ehitushange juuni 2019-veebruar 2022 ehitus koos kasutuselevõtuga)</i></p>
<p>Ettepanek 4. Lõpetada dementsete ja sõltuvushäirega isikute vanusest tulenev ebavõrdne kohtlemine ja võimaldada riigi rahastatavat erihoolekannet ka neile klientidele.</p>	<p>Põhjendus: Sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) kohaselt ei rahastata riigi eelarvest erihoolekandeteenust vanaduspensioniiikka jõudnud dementsete diagnoosiga ja isikutele või kellel on sõltuvus alkoholist või narkootilisest ainest juhtiva psüühikahäirena. Leiame, et vanusest tulenev diskrimineerimine tuleb lõpetada.</p> <p>Kahjuks suureneb dementsete inimeste arv koos keskmise eluea pikenemisega ja vastavate teenuskohtade vajadus kasvab pidevalt. .</p> <p>Käesoleval ajal on dementsete klientide teenusele paigutamise väga suur probleem ja seda koduteenustega ei lahenda.</p>
<p>Ettepanek 5. Leida riigi võimalus toetada omavalitsuste investeeringuid vanurite hoolekandasutuste rajamiseks ja renoveerimiseks.</p>	<p>Uue SHS kohaselt on väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus KOV'se korraldatav teenus. Tegemist on KOV'se uue kohustusega, aga selle täitmiseks ei ole täiendavaid vahendeid ette nähtud. Kohalikud omavalitsused on viimasel ajal sundseisus uute hoolekandetasutuste loomiseks ja olemasolevate renoveerimiseks järjest suureneva vajadusega eakate hoolekandekohtade järele. Omavalitsuste tulude maht ei võimalda piisavalt investeeringuid oma vahenditest, arvestades teenuse tegelikku vajadust.</p>
<p>Ettepanek 6. Toetada riigieelarvest nende isikute üldhooldekodu</p>	<p>Probleem on nende isikutega, keda ei ole võimalik kirjutada tagasi nn</p>

<p>kohatasu maksmist, kes liiguvad vanuse või tervise tõttu välja erihoolekandest üldhoolekande teenusele ja kelle elukohaks kuni 2001 aastani kehtinud rahvastikuregistri sätte kohaselt registreeriti erihoolekandetasutus.</p>	<p>koduvalda ja loob KOV'ele, kelle territooriumil on asunud suured erihoolekandetasutused, ebavõrdselt suure koormuse seoses nende isikute eestkoste ja hoolekandega. Tegemist oleks analoogse toetusega seni riigi poolt üldhoolekodude kohatasu toetamise meetmele nende isikute osas, kes on paigutatud hoolekodusse enne 1993. aastat. Vabariigi Valitsuse määruse „Vabariigi Valitsuse 6. veebruari 2015. a määruse nr 16 „Riigieelarve seaduses kohaliku omavalitsuse üksustele määratud toetusfondi vahendite jaotamise ja kasutamise tingimused ja kord” muutmine” eelnõu seletuskirja kohaselt „toetab riik nende isikute kohatasu maksmist seetõttu, et siis kirjutati ühest kohalikust omavalitsusest teise territooriumile jäävasse hoolekodusse sisse. Ilma riigi hüvitiseta oleks see loonud ebaõiglase kohustuse hoolekodu asukohajärgsele kohalikule omavalitsusele, kes oleks pidanud katma teiste piirkondade elanikega seotud kulusid“. Seletuskirjas kirjeldatud ebaõiglus kehtib nende KOV'te osas, kelle territooriumil asusid suured hoolekandetasutused. Juhime tähelepanu sellele, et 16.06.2011 läbirääkimiste käigus saavutati selles osas Sotsiaalministeeriumiga kokkulepe ja ministeerium kavandas taotleda selleks riigieelarvest lisavahendeid.</p>
<p>Ettepanek 7. Teostada KOV'ele pandud uute ja täiendatud kehtivate ülesannete maksumuse selgitamiseks 01.01.2016 jõustunud SHS'i analüüs ning töötada välja süsteem KOV'te tulude täiendamiseks lisandunud ülesannete kulude katteks.</p>	<p>SHS sisaldab rea uusi KOV teenuseid, nt: võlanõustamis-, sotsiaaltranspordi-, varjupaiga-, turvakodu- ja üldhooldusteenuse, mille osutamiseks ja välja töötamiseks ei ole KOV'ele täiendavaid rahalisi vahendeid eraldatud. Koduteenus, intervall- ja päevahooldusteenused ei ole hajaasustuse piirkonnas odavad teenused. Arvestades valdade liitmist ja territooriumi suurenemist kasvavad veelgi transpordikulud koduteenuste pakkumisel. Lisaks puuduvad maapiirkonnas sotsiaalteenuste pakkujad või neid on väga vähe.</p>

V. MAJANDUSE VALDKOND

V – 1 TEEHOID JA TRANSPORT

ETTEPANEK	PÕHJENDUS
<p>Ettepanek 1 Teehoiuks mõeldud vahendite eraldamisel toetusfondi kaudu lähtuda kohalike teede pinna-arvestusele põhinevast registrist ja inventariseerimise käigus saadud liiklussageduse andmetest ning eraldada raha ka muude kohalike teerajatiste hoolduseks. Kohalike teede juhtumipõhiseks toetuseks eraldada vahendeid riigieelarvest täiendavalt riigi eelarvestrateegias kohalike teede hoiuks kavandatud vahenditele.</p>	<p>Kohalike teede inventariseerimise lõpp on lepingu järgi 31.07.2017, mis võimaldab 2018. aastal teehoiuks mõeldud vahendite eraldamisel toetusfondi kaudu lähtuda kohalike teede pinna-arvestusel põhinevatest riikliku registri andmebaasidest. 2018. aastaks tuleb omavalitsusliitudel koostöös Rahandusministeeriumi ja Maanteeametiga välja töötada pinnaarvestusel, liiklussagedusel jm parameetritel põhinevad valemid, kuna eesmärgiks on teehoiuvahendite eraldamisel toetusfondi kaudu võtta aluseks teede pinnad (mitte pikkused nagu praegu) ning kohalike teede inventariseerimise tulemused. Teede pinnaarvestusel põhinev arvestus kajastab objektiivsemalt kohalike teede teehoiu vajadusi ning järgib võrdse kohtlemise põhimõtet. Arvestada tuleb ka jalgratta- ja/või jalgteid.</p>
<p>Ettepanek 2. Detailplaneeringute menetluses arendaja kohustusena detailplaneeringualadega seotud avalikult kasutatavate teede- ja tehnovõrkude kaasfinantseerimise tasu määratlemiseks normdokumendi väljatöötamine.</p>	<p>Planeerimisseaduse § 131 kohaselt on planeeringu koostamise korraldaja kohustatud oma kulul välja ehitama detailplaneeringukohased avalikuks kasutamiseks ette nähtud tee ja sellega seonduvad rajatised, haljastuse, välisvalgustuse ning tehnorajatised. Planeeringu koostamise korraldaja sõlmib detailplaneeringust huvitatud isikuga detailplaneeringu menetluses halduslepingu avalikult kasutatavate teede- ja tehnovõrkude väljaehitamiseks.</p> <p>Lisaks detailplaneeringualal paiknevate teede ja rajatiste väljaehitamisele, võib esineda vajadus rekonstrueerida arendusala juurdepääsuks või teenindamiseks vajalikke olemasolevaid teid või tehnovõrke. Varasem kogemus on näidanud, et sellistel juhtumitel on arendajatega peetud läbirääkimiste teel kokkulepitud kaasfinantseerimise tasu määr väga suurtes piirides kõikuv, kusjuures</p>

	<p>kokkulepitava tasu suurus ei tugine konkreetsetel põhimõtetel ning võib varieeruda eri projektide lõikes. <u>Eelnevalt tulenevalt, peaks olema kõigi osapoolte huvides ühtse kaasfinantseerimise tasu arvestamise praktika loomine, mis tugineks ühtsetel põhimõtetel, oleks läbipaistev ning võimalikult mõistlik osapoolte suhtes.</u></p> <p>Tallinna linn on tellinud ASilt PricewaterhouseCoopers Advisors uuringu kaasfinantseerimise tasu arvutamise valemi väljatöötamiseks, mille alusel korraldada omavalitsuste ja arendajate vahelises koostöös detailplaneeringualadele juurdepääsuks piirkonna arengu seisukohalt oluliste teede ja tehnovõrkude rajamist.</p> <p>Kuid nimetatud valem vajab ühtlustamist riigi tasandil, et kõiki planeeringualade arendajaid kohelda võrdsetel alustel ning anda piirkonnale seeläbi olulist lisandväärtust ja korrastatud linnaruumi või avalikku keskkonda.</p>
<p>Ettepanek 3 Piirata naastrehvide kasutamist mitte lubades Maanteeametil erandkorras naastrehvide kasutamise pikendamist.</p>	<p>20. oktoobri 2015 kirjaga nr LV-1/2477–1 saatis Tallinna Linnavalitsus MKM-ile (koopia Maanteeametile) ettepaneku naastrehvide kasutamise aja vähendamiseks kevadperioodil, lubades naastrehvide kasutamist mitte kauem kui 31. märtsini.</p> <p>Ettepanek sisaldas ka linnalistes piirkondades lamellrehvide kasutamise propageerimist kevadperioodil esinevate talviste tee- ja ilmastikuolude korral.</p>
<p>Ettepanek 4. Kaasata omavalitsuste esindajaid nii uue Ehituseadustiku kui ka Planeerimisseaduse muutmise aruteludesse ning viia läbi ehtisregistri (EHR) täiustamine hõlbustamaks suuremahuliste projektdokumentatsioonide menetlust, sh:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) arendada välja EHRis eskiiside, muudatusprojektide ja riikliku järelevalve menetluste osa; 2) oluliselt tõhustada/ kiirendada käivitunud EHRi lubade menetlemise rakenduse töökindlamaks ja kasutajasõbralikumaks muutmist. 	<p>Ehitusseadustiku kehtestamisega on likvideeritud ühtne teede regulatsioon, kohustused, vastutused ning piirangud, millel on oluline roll avalikus õiguses.</p> <p>Seetõttu vajab täpsustamist teerajatiste osas nii ehitus- kui ka kasutuslubade väljastamise kohustuslikkus.</p> <p>Korrastamist ja ühtlustamist vajab eriti Ehitusseadustiku LISA 1 erinevate tehnovõrkude vabaehituse või ehitusteatiste ja ehitusloa kohustuslikkuse kohta.</p>

	<p>Ehitusseadustiku alusel asutatud EHRi kasutamisel on praktikas ilmnenud mitmed kitsaskohad, mida oleks vaja üle vaadata/kohendada. EHR ei vasta suuremahuliste ehitusprojektide menetlusnõuete vajadustele, mistõttu on projektide menetlemine oluliselt viibinud võrreldes 2015. aastaga. Probleeme valmistab suurte andmemahutude üleslaadimine.</p> <p>Õigusaktid näevad ette riikliku järelevalve andmete olemasolu EHRis, kuid täna seda võimalust ei ole. Ehitusseadustiku alusel teevad järelevalvet nii KOVid kui ka mitmed riigiasutused, kuid info objekti teise asutuse järelevalves oleku kohta puudub.</p> <p>EHRi töökindluse ja kasutajasõbralikkuse (õigemini nende puudumise) taga seisab hetkel suur hulk tööjõudlust</p> <p><i>(*Märkus: Praegu uue ehitusseadustiku ega planeerimisseaduse muudatuste eelnõude väljatöötamist töös ei ole)</i></p>
<p>Ettepanek 5. Lülitada Aegna saar ja Naissaar püriasustusega väikesaarte loetelusse täiendades Püriasustusega väikesaarte seaduse § 2 lg. 3.</p>	<p>Aegna saarel on juba aastaid püriasustus ning seetõttu peaks Aegna kuuluma eelnimetatud loetellu.</p> <p><i>vt. ka Tallinna taotlust</i> https://oigusaktid.tallinn.ee/?id=savepdf&aktid=109724</p>
<p>Ettepanek 6. Lähtudes Riigikohtu üldkogu otsusest, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumil kavandada ühistranspordiseaduse muutmine, pidades silmas vajadust kompenseerida ühistranspordiseadusest tulenevate riigipoolsete sõidusoodustuste tõttu saamata jäävad tulud kohalikele omavalitsustele.</p>	<p>Tallinna linn on endiselt seisukohal, tänu mitmesugustele riigipoolsetele sõidusoodustustele jääb linnal igal aastal saamata suur hulk piletitulu. Hetkel valitseb ebanormaalne olukord, kus riik on kõigile KOV' dele, sh Tallinna linnale pannud peale hulgaliselt kohustusi sõidusoodustuste andmise osas, ise sealhulgas saamata jäävat tulu kompenseerimata (ca 5 milj eurot).</p> <p><i>(*Märkus: Valitsuse poolt esitatud seisukoht: 2015. aastal „Riigikohtu üldkogu pole ettepanekus esitatud sõnastuses otsust teinud ja ka Riigikohtu 01.10.2015 jõustuva uue ühistranspordiseaduse heakskiitmisel ei pidanud mõistlikuks antud ettepanekut seaduses</i></p>

	<p><i>rakendada. KOV-d kasutavad ühistranspordi korraldamisel nii avaliku eelarve vahendeid kui teenuse eest makstavat piletitulu teenuse finantstasakaaluks vajalikus proportsioonis, seaduse kohaselt abi vajavatele sotsiaalsetele sihtrühmadele sõidusoodustuste hüvitamine toimub solidaarsuspõhimõttel.</i></p> <p><i>(ÜTS § 34. Tasuta sõit riigisisesel liiniveol</i> <i>Riigisisesel liinil tee-, vee- ja raudteeliikluses on vedaja kohustatud tasuta vedama last, kes ei ole käimasoleva õppeaasta 1. oktoobriks saanud seitsmeaastaseks, samuti last, kelle koolikohustuse täitmise alustamine on edasi lükatud, puudega kuni 16-aastast isikut, sügava puudega 16-aastast ja vanemat isikut, raske nägemispuudega isikut, sügava või raske nägemispuudega isiku saatjat või puudega isikut saatvat juht- või abikoera. Nimetatud kategooriate sõitjate tasuta vedu vedajale ei hüvitata.)</i></p>
<p>Ettepanek 7. Kehtestada ühistranspordi teenuse osutajatele madalam aktsiisimäär või luua kompensatsioonimehhanism aktsiisitasude kulude katmiseks ühistranspordi teenuse osutajatele.</p>	<p>Riigi poolsed otsused kütuseaktsiisi järkjärgulisest tõstmisest mõjutavad oluliselt ühistransporditeenuse kallinemist, mille peab katma kas ühistranspordi tellija või sõitja. Transpordi arengukava 2014 – 2020 meetmes 1.3 (Säästlikuma liikumisviisi eelistamine) seatud eesmärkide saavutamiseks on väga oluline ühistranspordi eelisarendamine eesmärgiga vähendada erasõidukite kasutamise vajadust ning liiklusega kaasnevaid negatiivseid keskkonnamõjusid. Kütuse aktsiisist tuleneva hinna kallinemine seab ühistranspordi eelisarendamise raskesse olukorda ning sellest tulenevalt võivad ka arengukava eesmärgid täitmata jääda. Ja mis kõige olulisem, mõjutab see otseselt elanikkonna gruppi (ühistranspordikasutajaid), kes kasutavad keskkonناسäästlikku liikumisviisi.</p> <p><i>(*Märkus: Valitsuse seisukoht eelarveläbirääkimiste lõpp-protokollis 2016</i></p>

	<p>„Valla-või linnasisese ühistranspordi korraldamine kohaliku omavalitsuse poolt on KOKS § 6 lõike 1 kohaselt omavalitsuse põhiülesanne. Seega peab kohalik omavalitsus, kes valla -või linnasisest ühistranspordi korraldab, katma ka kõik teenusega seotud kulud. Seda sarnaselt muude kulude muutumisele. Seda eeldusel, et kasvavaid kulusid ei kompenseerita piletihindade muutmisega.)</p>
<p>Ettepanek 8. Anda KOVidele suuremad õigused automaatse liiklusjärelvalve teostamisel</p>	<p>Kavandada automaatse liiklusjärelvalve teostamise võimalus ka mootorsõidukite keelualasse sissesõitmisel, kuna mehitatud liiklusjärelvalve ressursid ei ole piisav ja anda selliste rikkumiste menetlemise õigus KOVidele.</p>
<p>Ettepanek 9 Tagada KOV-idele andmete saamine riigi registritest</p>	<p>Vajadus liikumisvajaduste väljaselgitamiseks (anonüümsed andmed elu ja töökohtade vahelistest seostest) ja KOVidele pandud ülesannete täitmiseks (puudega isikute parkimiskaartide järelvalve läbiviimiseks, kuna nimetatud parkimiskaarte kasutatakse pahatahtlikult ning mitte sihipäraselt) jne. Täna kahjuks andmed KOVidele kättesaadavad ei ole.</p>

V – 2 ELAMUMAJANDUS

ETTEPANEK	PÕHJENDUS
<p>Ettepanek 1. Luua alamtöörühm olemasoleva teede- ja transpordi töörühma juurde, kes hakkaks tegelema elamumajanduspoliitika küsimustega.</p>	<p>Töörühma võimalikud tegevusvaldkonnad:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Üüriturud ei ole Eestis välja arenenud. Rohkem kui 96% eluruumidest on eraomandis, avalikule sektorile kuulub vähem kui 4% elamufondist. Üürituru puudulikkus takistab ka tööjõu mobiilsust ning süvendab väljarännet Eestist. Sotsiaalhoolekande seaduse kohaselt (§ 8 lg 1) peab KOV tagama isikule, kes on sattunud sotsiaalselt

	<p>abitusse olukorda elatusvahendite kaotuse või puudumise tõttu, vältimatut sotsiaalabi, mis tagab vähemalt toidu, riietuse ja ajutise majutuse.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Olemasoleva elamufondi amortiseerumine (vananemine). Elamufondi järk järguline vananemine on hetkel süvenev tendents, tulenevalt uusehitiste madalast osakaalust. - Energiasäästu meetmete rakendamine. Kommunaalteenuste hindade tõus. Eesti elamufondi kuuluvad eluruumid on võrreldes arenenud EL liikmesriikidega väiksemad, vanemad ning halvema tehnovarustusega. Käibest välja läinud majade lammutamine. - Kulupõhise üüriga elamufondi loomine riigi ja omavalitsuste koostöös (Soome näitel). Ühe olulise meetmena uusehituse aktiveerimiseks on „Eesti energiamajanduse arengukava aastani 2030“ eelnõus ette nähtud riiklikult toetatud energiasäästlike üürielamute rajamine. - Olemasoleva, avalikule sektorile kuuluva, elamufondi parendamine ning energiasäästlikumaks muutmine. - Üürile andmise õiguslik raamistik on üürniku poole tugevalt kaldu. Praegune raamistik majandustegevust ja seega turu arengut ei soosi. <p><i>(*Märkus: Valitsuskomisjoni seisukoht lõpp-protokollis „Omavalitsusliitudega on kohtunud, kuid mitte ametlikult moodustatud töörühmana. Jätkatakse kahe töörühmaga, mis analüüsivad vastavalt korteriühistute võlgnevuste probleemi ja üüri-turu korrastamiseks vajalikke tegevusi. Ametlikult on moodustatud töörühm korteriühistute võlgnevuste probleemi uurimiseks, kuhu kuulub lisaks MKM-ile JuM, SoM, RaM,</i></p>
--	--

	<p><i>ELL ja EMOLi esindaja.</i> <i>Üürituru korrastamise töögrupp on moodustamisel, kohtuti ja sinna kuuluvad JuM, RaM, SA KredEx, Eesti Kinnisvarafirmade Liit ning omavalitsustest Tallinna, Valga ja Narva Linnavalitsus ning Rae, Harku ja Imavere Vallavalitsus.)</i></p>
<p>Ettepanek 2. Luua riiklik toetusmeede korteriühistutele suurpaneel-korterelamute raudbetoonist rõdupiirete ja varikatuste korrastamiseks ja asendamiseks.</p>	<p>Ettepaneku selgitus: Tehnilise Järelevalve Amet on 2012. aastal läbi viinud vastava uuringu (http://tja.ee/ekspertiisid-ja-uuringud/), mille tulemused näitavad, et suurpaneel-korterelamute raudbetoonist rõdupiirded on halvas seisukorras. See on tingitud nii ebapiisavast hooldusest ja remondist, kui ka üleüldisest kehvast ehituskvaliteedist ning puudulikust ehitusaegsest järelevalvest. Uuringus vaadeldud rõdupiirete konstruktsioonidest vastasid vaid 16% täiel määral nõuetele. Seega on suur hulk kortermajasid, mille rõdupiirded on varisemisohtlikud, kuid nende kordategemine kulukas. Toetus motiveeriks korteriühistuid tegelema ja rahaliselt panustama halvas seisukorras olevate rõdupiirete ja varikatuste korrastamiseks ja vajadusel asendamiseks.</p>
<p>Ettepanek 3. Muuta üürivaidluse lahendamise seadust vastavalt Tallinna Linnavolikogu 14.06.2012 otsusele number 92. Alternatiivina kaaluda üürikomisjoni otsuste jõustamise regulatsiooni muutmist sarnaseks individuaalse töövaidluse lahendamise seadusest tuleneva otsuse teatavakstegemise regulatsiooniga. Üürikomisjoni otsus puudutab kaalukat õigushüve (eluruumi kasutusõigus), mistõttu otsusele haldusakti teatavakstegemisele kehtivate nõuded ei pruugi olla piisavad.</p>	<p>Ettepaneku selgitus: 2012. aasta TLN Linnavolikogu otsusega tehti Vabariigi Valitsusele ettepanek seaduse muutmiseks. Esitatud oli ka vastav seletuskiri.</p> <p><i>(* INDIVIDUAALSE TÖÖVAIDLUSE LAHENDAMISE SEADUS:- R§ 23. Otsuse teatavakstegemine</i> <i>(1) Töövaidluskomisjoni otsus tehakse vaidlevatele pooltele teatavaks viie tööpäeva jooksul pärast istungi toimumist. Istungi toimumise päeval teatatakse pooltele otsuse teatavakstegemise kuupäev ning kellaaeg.</i> <i>(2) Otsuse teatavakstegemise päeval antakse pooltele otsuse ärakiri või toimetatakse otsus pooltele kätte haldusmenetluse seaduses ettenähtud korras.</i></p>

	<p><i>[RT I 2009, 5, 35 - jõust. 01.07.2009]</i></p> <p><i>KEHTIV ÜÜRIVAIDLUSE seadus</i> § 20. Otsuse teatavakstegemine (1) Komisjoni otsus on avalik. (2) Üürikomisjon saadab pooltele otsuse ära kirja. (3) Komisjoni jõustunud otsus avaldatakse üürikomisjoni veebilehel. <i>[RT I 2006, 7, 42 - jõust. 04.02.2006]</i></p> <p><i>Haldusmenetluse seadus</i> § 25. Kättetoimetamise viisid (1) Haldusakt, kutse, teade või muu dokument toimetatakse menetlusosalisele kätte vastavalt seaduses või määruses ettenähtud korrale või taotluses tehtud valikule kas postiga, dokumendi väljastanud haldusorgani poolt või elektrooniliselt. (2) Seaduses sätestatud juhtudel antakse dokument allkirja vastu kätte väljakutsutud menetlusosalisele või avaldatakse ajalehes. (3) Dokument toimetatakse kätte juhul, kui see on seaduse või määrusega ette nähtud. Muudel juhtudel piisab dokumendi teatavakstegemisest vabas vormis.)</p>
<p>Ettepanek 4. Muuta VÕS selliselt, et üürilepingu regulatsiooni ei kohaldata kohaliku omavalitsuse omandis olevate eluruumide osas.</p>	<p>Ettepaneku selgitus: Muudatusettepanekuga taotletakse ja muudatusettepanek võimaldab kohalikul omavalitsusel kehtestada kohalikele oludele ja ressursidele vastava paindlikuma regulatsiooni. <u>Täna kehtiv erand VÕS § 272 lg 4 p 4, mille kohaselt VÕS-is elu- ja äriruumide üürimise kohta sätestatud ei kohaldata üürilepingutele, mille esemeks on eluruum, mille riik, kohaliku omavalitsuse üksus või muu avalik-õiguslik juriidiline isik on oma seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks andnud üürile eluruumi hädasti vajavatele isikutele või haridust omandavatele isikutele, kui üürnikule teatati lepingu sõlmimisel ruumi sihtotstarbes – ei hõlma kõiki kohaliku omavalitsuse</u></p>

	omandis olevaid eluruume ning piirab võimalust eluasemepoliitika elluviimisel ja kvaliteetse eluasemeteenuse osutamiseks.
--	---

V – 3 ETTEPANEKUD IKT VALDKONNAS

ETTEPANEK	PÕHJENDUS
Ettepanek 1 Töötada välja normdokument Operatiivinfo infosüsteemi kasutuselevõtuks kogu vabariigis	<p>Ettepaneku selgitus: Tallinna linna haldusterritooriumil on kasutuses toimuvate kaevetööde, tänavate ajutiste sulgemiste ja teiste teemaa-alal toimuvate teehoiutööde menetlemise infosüsteem (edaspidi <i>Operatiivinfo</i>). Infosüsteem on koostatud AS Spin TEK poolt ning seda rahastati Riigi Infosüsteemi Ameti kaudu 100% ulatuses Euroopa Regionaalarengu Fondist. Andmekogu/infosüsteem on kaevetöölubade ja tänava ajutiste sulgemiste lubade taotluste elektroonseks vastuvõtmiseks, menetlemiseks, lubade väljastamiseks, järelevalvetoimingute teostamiseks ning eelpoolnimetatud tegevuste käigus tekkinud andmete avalikustamiseks.</p> <p>Kasutajaid ja andmesisestajaid üheaegselt teenindav andmekogu muudab andmete haldamise tsentraalseks, tagades kasutajatele aktuaalsete andmete kättesaadavuse ja teha need masinloetaval kujul kättesaadavaks kõikidele soovijatele.</p> <p>Arvestades, et riik on toetanud Tallinna linnas hästi toimiva operatiivinfo andmekogu loomist, ning kaevetööde teostajad on sageli samad teistes piirkondades, on vajadus laiendada infosüsteemi toimimist riigi algatusel kogu vabariigis.</p> <p>Andmekogu eesmärk on tagada andmete kättesaadavus teistele infosüsteemidele, näiteks Maanteeameti „TARK TEE“. Maanteeamet on andmekogu „TARK TEE“ ühe arendamise suunana kavandanud koostööd linnade ja kohalike omavalitsuste teede andmete osas.</p>
Ettepanek 2 InfraBIM normdokumendi väljatöötamine (projekteerimine, ehitamine, haldamine)	Ettepaneku selgitus: Varasem praktika on näidanud, et digitaliseeritud lahenduste kasutuselevõtt on oluliselt lihtsustanud informatsiooni

	<p>loomise ja jagamise võimalusi ning muutumas ehitussektori tööprotsesse üle maailma. Eesti ehitussektori võimalus on läbi digitaalsete lahenduste kasutuselevõtu tõsta kohaliku turu teenuste kvaliteeti, tulemuslikkust ning luua atraktiivne keskkond tulevastele tööandjatele ja töötajatele. Uute tehnoloogiatega kohanemine ja modernsete töömetoodikatega harjumine on vältimatu suurendamiseks Eestis nii teede- kui tsiviilehitussektori jätkusuutlikku arengut kohalikul ja rahvusvahelisel turul. On oluline, et ehitussektoril oleks normdokument digitaalse ehitusinfo rakendamiseks, mis võimaldab ehitise elutsükli vältel protsessis kõigil osapooltel - arhitektil, konstruktoril, eriosade projekterijatel, arendajal, ehitajal, omanikul, kasutajal, haldajal jne integreerida ühte mudelisse omale vajalik informatsioon ning kontrollida olemasolevat teavet.</p>
<p>Ettepanek 3. Toetada ka Tallinna koolide kohtvõrkude ja kohtvõrguseadmete vastavusse viimist Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutuse poolt välja töötatud nõuetega.</p>	<p>Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium toetab „Üldhariduskoolide digitaristu kaasajastamine“ programmi läbi perioodil 2016–2020 Eesti üldhariduskoolide internetivõrkude renoveerimist ja rajamist ligikaudu 13 miljoni euroga. Toetatavate tegevuste sihtgruppi kuuluvad kõik Eestis põhikoolid ja gümnaasiumid (sh riigikoolid ning erakoolid).</p> <p>Programmi esimeses etapis aastatel 2016-2018, on kavas koolide toetamiseks eelarvest kasutada 5 miljonit eurot millega plaanitakse korrastatakse 175 kooli kohtvõrgud, töötatakse välja kohtvõrgu autentimise ja turvalahendused ning paigaldatakse võrgu halduse ja monitooringu vahendid.</p> <p>Majandus- ja taristuministri käskkirjas nr 16-0116 (06.04.16) „Toetuse andmise tingimused üldhariduskoolide digitaristu kaasajastamiseks“ on kindlaks määratud kriteeriumid mille alusel programmi esimesse etappi koole valiti. Kahjuks ei osutunud käskkirjas väljatoodud abikõlblikkuse kriteeriumitele vastavaks mitte ükski Tallinna kool.</p>

	<p>Tallinna linna munitsipaalomandis on kokku 60 üldhariduse- ja üks ametikool, kus õpib kokku ligi 39 000 õpilast. Nende koolide kohtvõrkude tase on ebaühtlane ja sageli ka halb. See takistab oluliselt digitaalse õppevara kasutuselevõttu ja riiklikult seatud prioriteetide täitmise.</p> <p>Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutus on üldhariduskoolide digitaristu kaasajastamise programmi raames välja töötanud nõuded koolide kohtvõrkudele ja kohtvõrguseadmetele ning nendega seotud kaabeldustöödele.</p>
<p>Ettepanek 4. Arendada kiire valguskaablipõhise lairibaühenduse põhi-võrku ja toetada seda riiklikult, vähendades selleks sidevõrgu ehitamisega kaasnevat halduskoormust vastava õigusraamistiku lihtsustamise kaudu ning rakendades „viimase miili“ põhimõtet ka linnaliste omavalitsuste haldus ja haridushoonete ühendamiseks kiire internetiühendusega.</p>	<p>Ettepaneku selgitus: Arendatav valguskaablipõhine lairibavõrk ei kindlusta kiiret internetiühendust 160 000 kliendile linnalises ja maapiirkondades. Tänapäevased suured teenusepakkujad ei ole huvitatud võrgu väljaarendamisest enamuses maa-piirkondades, tulenevalt vähesest klientide arvust. Samas soovitakse laiendada kiireid Wifi võrke, 4G kiirused tagavad interneti kättesaadavuse, kuid teenuse kvaliteet ei ole püsiv, sest sõltub võrgu koormusest, mille tegelikult kättesaadavad kiirused ei ole piisavad ja kasutustasud ei ole maapiirkondades vastuvõetavad.</p> <p>Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammi 2015-2019 üldeesmärgi nr 8.57 „Tagada igale maal elavale perekonnale mõistliku hinnaga kommunikatsioonid (elekter, kiire internet ja korralikud sõiduteed), luues selleks vajalikud täiendavad toetusmehhanismid (nn viimase kilomeetri toetus)“ täitmiseks on plaanis kaks tegevust – majandus- ja taristuministril on kohustus 2016. a II pa (september) esitada kiire interneti ühenduste („viimase miili“) rajamise analüüs ja ettepanekud toetusmeetme väljatöötamiseks ning riigihalduse ministril on kohustus 2017. a jaanuariks töötada välja „Täiendava toetusmehhanismi põhimõtted“.</p> <p>Näiteks Tallinna linna suuremates eramajadega linnaosades on kokku</p>

	interneti ühenduseta ligikaudu 12 000 elanikku, mistõttu lairiba võrgu arendamise riikliku toetamise põhimõtted peavad hõlmama ka linna territooriumil asuvaid alasid. Kaaluda rahastamisel kolmepoolse rahastuse süsteemi: RIIK-KOV-ERAISIK.
Ettepanek nr 5. Arvestada kohalike omavalitsuste infosüsteemide andmevahetuskihile X-tee6 üleminekul kohalik omavalitsuste täiendavate kulude katmise vajadusega vastavate kohustuste täitmiseks.	KOV IKT kompetentsikeskuse kaudu on teostatud vastav infokorje vastavate kulude mahu selgitamiseks.

VI ETTEPANEKUD MAA JA KESKKONNAVALDKONNAS

ETTEPANEK	PÕHJENDUS
<p>Ettepanek 1 Tunnistada kehtetuks MaaRS § 25 lõige 4 või vähendada kohaliku omavalitsuse kohustust tasuda munitsipaalomandisse antud maa võõrandamisel riigieelarvesse 65% maa turuväärtusest.</p> <p><i>Ettepanek</i></p> <p>Tunnistada MaaRS § 25 lõige 4 kehtetuks või muuta MaaRS § 25 lõiget 4 ja sõnastada see järgmiselt:</p> <p>„(4) Munitsipaalomandisse antud maa, välja arvatud käesoleva seaduse § 28 lõike 1 punktides 1, 9 ja 11 nimetatud maa, võõrandamise korral tekib 10 aasta jooksul pärast maa munitsipaalomandisse andmist kohalikul omavalitsusel kohustus maksta riigile hüvitist, välja arvatud juhul, kui maa võõrandatakse tasuta riigile. Hüvitise suurus on 65 protsenti laekuvast rahast, maa tasuta või alla hariliku väärtuse võõrandamisel maa harilikust väärtusest võõrandamise ajal. Maa võõrandamise korral võib laekuvast rahast või maa harilikust väärtusest maha arvata maa parendamiseks, sealhulgas detailplaneeringu koostamiseks, kohaliku omavalitsuse üksuse tehtud põhjendatud kulud. Hüvitis tuleb riigi tuludesse kanda kinnisasja</p>	<p>Ettepaneku selgitus: Kohaliku omavalitsuse kohustus tasuda munitsipaalomandisse antud maa võõrandamise, kasutusvaldusse andmise või hoonestusõigusega koormamise korral riigile hüvitist 65% maa harilikust väärtusest, on ebaõiglaselt koormav ega arvesta ettevõtluse arengu tagamise vajadusega.</p> <p>Kohaliku omavalitsuse maksustamine munitsipaalomandisse antud maa kasutusvalduse või hoonestusõigusega koormamise korral piirab oluliselt kohaliku omavalitsuse võimalusi kohaliku elu ja ettevõtluse arendamiseks ega motiveeri efektiivsema maakasutuse eelduste loomiseks.</p>

<p>võõrandamise korral viie aasta jooksul tehingu päevast arvates.“</p>	
<p>Ettepanek 2 Endiste Tallinna ja Nõmme linnale kuulunud maade munitsipaalomandi taastamine ja Pirita ning Nõmme-Mustamäe terviseradade aluse maa munitsipaliseerimine.</p> <p>Teha Maa-ametile ettepanek anda nõusolek endiste Tallinna ja Nõmme linnadele kuulunud maade munitsipaalomandisse andmiseks ja lõpetada nende vajaduseta riigi maareservi arvamine.</p> <p>Teha Keskkonnaministrile ettepanek tunnistada kehtetuks käskkirjad Pirita ja Mustamäe terviseradade aluse maa ja endiste Tallinna ning Nõmme linnadele kuulunud maa riigi omandisse jätmise kohta.</p>	<p>Ettepaneku selgitus: Keskkonnaministerium on (Maa-amet ja Riigi Metsamajandamise Keskus) maareformi lõpufaasis intensiivistanud riigi maareservi moodustamist endiste Tallinna ja Nõmme linnadele kuulunud maade arvel.</p> <p>Riigikohtu halduskolleegium on 23. oktoobri 2014 kohtuotsuses nr 3 3 1 37 14 märkinud, et riigi maareservi mõiste puhul on tegemist määratlemata õigusmõistega. Tavapärasel tähenduses mõistetakse reservi all varu ehk tagavara. Selle kohaselt peaks maareserv tähendama maad, mille kasutamine riigi ülesannete täitmiseks ei ole maa riigi omandisse jätmise hetkel aktuaalne, kuid mille järele võib riigil tekkida vajadus tulevikus.</p> <p>Tallinna Linnavalitsusele esitatud maa riigi omandisse jätmise taotlusest ei selgu, milline on reservi jätmise vajadus ja plaanitav kasutusotstarve.</p> <p>Keskkonnaministri 29.09.2016 käskkirjaga nr 1-2/16/952 jäeti riigi omandisse Nõmme ja Mustamäe linnaosades 7 endist Tallinna ja Nõmme linnadele kuulunud maatükist kogupindalaga 111 ha. Riigi omandisse jäeti Nõmme-Mustamäe maastikukaitsealal asuvad endised linnamaad ja Nõmme terviseradade alune maa.</p> <p>Keskkonnaministri 29.09.2016 käskkirjaga nr 1-2/16/953 jäeti riigi omandisse Pirita ja Lasnamäe linnaosades 12 endist Tallinna linnale kuulunud maatükki kogupindalaga 319 ha. Riigi omandisse jäeti Pirita jõeoru maastikukaitseala asuvad endised linnale kuulunud maad ja Pirita terviseradade alune maa.</p> <p>Keskkonnaministri käskkirjad on Tallinna linna poolt vaidlustatud kohtus.</p> <p><i>(*Märkus: Kohalike omavalitsuste poolt on esitatud põhimõte, et kohaliku omavalitsuste üksus peaks olema maareformi õigustatud subjektiks. Seda põhimõtet ei ole keskvalitsus aktsepteerinud. Protsessi hetkeseisu osas saame teadmiseks võtta.)</i></p>

<p>Ettepanek 3 Ettepanek MaaRS § 40 lg 4 määratud maa munitsipaliseerimise tähtaja muutmiseks.</p>	<p>MaaRS § 40 lg 4 kohaselt kohalik omavalitsus esitab taotluse maa munitsipaalomandisse saamiseks hiljemalt 2016. aasta 30. juunil. Ettepanek on tähtaega pikendada. Munitsipaliseerimise vajadus on jätkuvalt pärast 30. juunit 2016 omandatud ehitiste aluse maa osas, maade osas, mille vajalikkus omavalitsustele selgub läbi planeerimismenetluse, samuti maade osas, mille puhul on otstarbekaim või ainuvõimalik viis maareformi läbiviimiseks maa munitsipaalomandisse andmine (nt kohalike teede, pargid, haljasalad või muud selliste objektide alused maad). Maa-amet valmistab ette õigusakti väljatöötamiskavatsust probleemi lahendamiseks, kavandatava regulatsiooni sisu on kohalikele omavalitsustele teadmata.</p> <p><i>(*Märkus: MaaRS 15. märtsi 2013.aasta muudatusega sätestati § 40 lg 4</i></p> <p><i>(4) Kohalik omavalitsus esitab taotluse maa munitsipaalomandisse saamiseks hiljemalt 2016. aasta 30. juunil. Kui maa tagastamata või erastamata jätmise otsustatakse vähem kui kuus kuud enne nimetatud tähtpäeva, võib valla- või linnavalitsus taotluse esitada kuue kuu jooksul pärast maa tagastamata või erastamata jätmise otsustamist. [RT I, 15.03.2013, 26 - jõust. 20.03.2013]</i></p> <p><i>St: edaspidi oleks maa munitsipaliseerimine riigivaraseaduse alusel.)</i></p>
<p>Ettepanek 4 Näha ette Vabariigi Valitsuse 23.10.2008 määrusega nr 155 kehtestatud „Katastriüksuse sihtotstarvete liigid ja nende määramise korra” muutmise selliselt, et sotsiaalmaa alaliigi - üldkasutatav maa asemel oleks sotsiaalmaa alaliigiks üldmaa ning et katastriüksusele saaks lisaks üldkasutatava maa sihtotstarbele määrata ka teisi sihtotstarbeid (§ 7).</p>	<p>Ettepaneku selgitus: Katastriüksuse sihtotstarbe sotsiaalmaa üheks alaliigiks on üldkasutatav maa, mis Katastriüksuse sihtotstarvete liigid ja nende määramise kord § 6 punkti 13.2 kohaselt on avalikult kasutatav maa. Maareformi käigus ja detailplaneeringute kehtestamisel on üldkasutatava sihtotstarbega maad ka eraomandis. Eraomandis olev sotsiaalmaa ei ole avalikult kasutatav maa, kui selleks ei ole sõlmitud vastavat lepingut, st ainuüksi katastriüksuse sihtotstarbe ei saa kitsendada kinnistu omaniku maakasutusõigust ega panna talle</p>

	<p>kohustust taluda enda kinnistu avalikku kasutamist, mistõttu on sotsiaalmaa alaliigi üldkasutatav maa nimetus eksitav. Ettepanek on muuta sotsiaalmaa alaliigi nimetus „üldkasutatav maa“ „üldmaaks“ nagu oli määruse varemkehtinud redaktsioonis, kuna katastriüksuse sihtotstarbe liik ei saa määrata maa kasutamise viisi, st sihtotstarbest tulenevalt ei saa maa olla avalikult kasutatav, vaid avalik kasutus saab tuleneda kas maa omandist (riigi ja kohaliku omavalitsuse omandis olev maa) või eraomandis oleva maa puhul vastavast kokkuleppest. Katastriüksuste sihtotstarvete liigid ja nende määramise korra § 2 lg 3 kohaselt määratakse ehitise alusele ja selle teenindamiseks vajalikule maale kogu ulatuses ehitise kasutusotstarbest tulenev sihtotstarve. Sotsiaalmaa on maa, millelt ei taotleta kasumit. Üldkasutataval maal võivad paikneda üksnes abihooned. Linnal on vajadus üldkasutatavat maad teatud ulatuses teistel sihtotstarvetel (nt parki teenindav kohvik, mis eeldab ärimaa sihtotstarvet).</p>
<p>Ettepanek 5 Kehtestada võrdsed tingimused vooluveekogude ja maaparandussüsteemide korrastamise ja hooldamise finantseerimiseks tiheasustusaladel</p>	<p>Ettepaneku selgitus: Omavalitsuste piire ületavate vooluveekogude hoolduseks puudub terviklik finantseerimislahendus. Vooluveekogude seisundi parendamiseks on võimalik toetust taotleda Keskkonnainvesteeringute Keskusest. Maaparandusseaduse mõistes maaparandussüsteeme linna territooriumil ei ole. Linnade territooriumitel asuvad kraavid on rajatised, millede hoolduseks maaparandussüsteemide hoolduseks mõeldud toetused ei laiene. Linna territooriumil on vajalik liigvee ärajuhtimine merre, mis on ainuvõimalik maaparandussüsteeme kasutades. Seetõttu peab linn õigeks linna territooriumil maaparandussüsteemide kasutamist ning nende hoolduseks ja korrastamiseks samade finantseerimislahenduste kehtestamist.</p>
<p>Ettepanek 6 ÜVK seaduse muutmine õiguste ja kohustuste täpsustamiseks sademeveesüsteemide korrastamiseks ja sademevee teenuse tasu aluste kehtestamiseks</p>	<p>Ettepaneku selgitus: Käesoleval hetkel ei ole üheselt määratud sademevee-süsteemide (kraavide, truupide) ning liigniiskete alade hoolduse korraldamine, vajades õiguslikult reguleerimist ning lisaks ka</p>

	<p>sademeveerajatiste hoolduseks vahendite eraldamise küsimuse lahendamist.</p> <p>Riiklikul tasandil ei ole välja töötatud sademevee teenuse tasu arvestuse põhimõtteid ja maksustamise süsteemi.</p>
<p>Ettepanek 7 Asendada metsaseaduse § 4 lõige 2 punktis 4 mõiste detailplaneering mõistega planeering.</p> <p><u>Alternatiivne</u> lahendus on lisada metsaseaduse § 4 lõikele 2 punkt 6 järgmises sõnastuses:</p> <p>tiheasustusosalal maatüki või kinnisasja suhtes, kus üldplaneeringu kohaselt on kavandatud metsa majandamisest erinev maakasutus.</p>	<p>Ettepaneku selgitus: Kehtiv metsaseaduse (MS) redaktsioon võimaldab maaomanikul teostada lageraiet aladel, kus üldplaneeringu kohaselt tuleb kõrghaljastus säilitada. Planeeringu kehtestamise näol on tegemist ühiskondlikku kokkuleppega, millega määratletakse elanikkonna elu- töö- ja puhkekeskkonna arengu põhimõtted ja suundumused pikemaks perioodiks (üldplaneering) ning lähiaastate ehitustegevuse alused lühemaks perioodiks (detailplaneering). MS § 4 lõige 2 punkt 4 sätestab, et metsaseadust ei kohaldata maatüki või kinnisasja suhtes, kus projekteerimistingimuste või detailplaneeringu kohaselt on kavandatud metsa majandamisest erinev maakasutus.</p> <p>Seega arvestab kehtiv metsaseadus omavalitsuse ruumilise arenguvisioniga ainult lühikeses ehitustegevuse alustega piirduvas perspektiivis, s.o detailplaneeringu perspektiivis. Metsa majandamise mõjud (nt lageraie) on aga eelkõige elukeskkonnale pigem pikemaajalise ning ruumi arengu seisukohast põhimõttelise mõjuga, iseäranis olukorras, kus metsa majandamine piirneb üksnes lageraiega ning sellele ei järgne metsa uuendamist. Eelnevale tuginedes on igati põhjendatud, et vähemalt tiheasustusosalal tuleb kehtiva üldplaneeringuga arvestada vähemalt samavõrd kui metsaseadusega. Kui üldplaneering näeb ette hoonestataval alal väärtusliku kõrghaljastuse säilitamise ei ole aktsepteeritav olukord, kus metsaseadusele tuginedes metsamajandamise sildi all raiutakse ala esmalt lagedaks ning seejärel alustatakse hoonestuse kavandamisega. Muudatuse tulemusena kasvab vähesel määral omavalitsuste töökoormus raielubade kooskõlastamisel ning samavõrra väheneb riigi Keskkonnaameti koormus.</p>

<p>Ettepanek 8 Muuta Loomatauditõrje seaduse § 11 sõnastust ning panna lemmikloomade registreerimise korraldamise kohustus riigile.</p>	<p>Ettepaneku selgitus: Antud hetkel on Eestis hinnanguliselt 100 erinevat lemmikloomaregistrit. Kolm suuremat on üle-eestilised: LLR lemmikloomaregister, väikeloomaarstide register ja Kennelliidu register. Lisaks on kohalikel omavalitsustel ja loomakliinikutel piirkonniti väiksemamahulised registrid, millest osade andmed on kirjutatud üksnes paberkandjale. Koerte ja kasside kiibistamine ning registrisse kandmine tuleb Eestis muuta kohustuslikuks ja luua tuleb üks üle-eestiline register, mis annaks adekvaateset informatsiooni viivitusteta, et loom saaks esimesel võimalusel tagastatud omanikule. Antud küsimus tuleb lahendada riigi tasandil, sest registreid on palju, segadus seetõttu suur ja erinevate registrite haldajad omavahelisest koostööst huvitatud ei ole. Üle-riigilise registri loomise tulemusena muutuks kohalike omavalitsuste tegevus tulemuslikumaks ja kulud väheneksid ning langeks kadunud ja hukkunud lemmikloomade arv.</p>
<p>Ettepanek 9. Jätkata läbirääkimisi selleks, et luua kohaliku omavalitsusüksuse ülesannete täitmiseks ja arenguks vajalike maade eraomanikelt omandamise kulude kompensatsioonimehhanismid. Kaaluda Riigivaraseaduse täiendamist sättega järgmises sõnastuses: „MRS § 31 lg 1 p 8 alusel riigi omandisse jäetud maa võõrandamisel laekunud tasust kantakse 35% kohaliku omavalitsuse üksusele ehitusseaduse §-s 13 märgitud kohustuse täitmiseks.</p>	<p>Ettepaneku selgitus: Vajalik on luua kompenseerimismehhanismid omanikele kuuluvate maade osas, mis on vajalikud et omandada kohaliku omavalitsusüksuse ülesannete täitmiseks ja arenguks.</p>
<p>Ettepanek 10. Muuta jäätmeseaduse §-i 66 ja luua võimaus omavalitsuskeskse jäätmeveosüsteemi rakendamiseks. Sõnastada tuleb selge alus, et kohalikud omavalitsused võivad küsida korraldatud jäätmeveo teenuse osutamise eest tasu ning kehtestatud hinnakiri allub Konkurentsiameti kontrollile.</p>	<p>Ettepaneku selgitus: Selleks, et tagada Euroopa Liidus olmejäätmete ringlussevõtule seatud sihtarvude täitmine (2025. aastaks vähemalt 60% ja 2030. aastaks vähemalt 65% ulatuses) tuleb omavalitsustele luua võimalus jäätmeveo korraldamiseks omavalitsuse keskselt läbi selleks loodud asutuse ning anda õigus jäätmevaldajatega arveldamiseks ja jäätmevoogude suunamiseks. Vaid eraettevõtetal põhinev jäätmeveosüsteem ei taga Euroopa Liidus jäätmete taaskasutamisele ja ringlussevõtule seatud sihtarvude täitmist. See saab olla vaid riigi ning kohalike omavalitsuste kohustus. Jäätmeseaduses tuleb sõnastada selge alus, et kohalikud omavalitsused võivad küsida</p>

	korraldatud jäätmeveo teenuse osutamise eest tasu ning kehtestatud hinnakiri allub Konkurentsiameti kontrollile
Ettepanek 11. Tunnistada kehtetuks jäätmeseaduse § 1 lg 5	Ettepaneku selgitus: Sätte kohaselt ei ole lubatud korraldatud jäätmeveo hangete korraldamisel <i>in-house</i> erandi rakendamine. Omavalitsustel peab olema võimalus valida sobivaim viis jäätmeveo korraldamiseks.
Ettepanek 12. Täiendada jäätmeseaduse § 71 ¹ ja kehtestada jäätmevaldajate registri minimaalne andmekoosseis.	Ettepaneku selgitus: JäätS § 71 ¹ alusel on kohaliku omavalitsusel õigus küsida jäätmevaldajalt andmeid jäätmevaldajate registri kohta, kuid ei ole selge, milline peab olema andmekoosseis.

VII MUUD ETTEPANEKUD

ETTEPANEK	PÕHJENDUS
<p>Ettepanek 1. Regionaalministri, Harju Maavalitsuse ja Tallinna linna vahel 18. detsembril 2010 a. sõlmitud halduslepingu nr 7-3/330 muutmine lepingu poolte, rahastamise ja aruandluse osas nii, et leping on sõlmitud ainult ministri ja Tallinna linna vahel</p> <p>Täiendada Halduslepingut lisandunud tööülesannetega ja täpsustada Tallinna perekonnaseisuameti pädevus</p>	<p>Ettepaneku selgitus: Ajakohastada kehtiv haldusleping, arvestades lepingupoolte rohkusest tulenevat keerukust, lisandunud tööülesandeid, ebaselgeid rahastamise aluseid, mis ei hõlma kulupõhist rahastamist ning Tallinna Perekonnaseisuameti pädevuse täpsustamise vajadust.</p> <p>Praktika kinnitab, et perekonnaseisutoimingute teostamisel eelistatakse Tallinna Perekonnaseisuametit.</p> <p>Eelistamine tuleneb ameti asukohast, vastuvõtuaegadest ja ametnike võõrkeelte oskusest. Toimingute teostamisel suureneb järjest välismaalaste osakaal. Samuti on oluline Tallinna Perekonnaseisuameti tegevuse kõrge professionaalne tase perekonnaseisutoimingute teostamise korraldamisel, mille kvaliteediga on inimesed väga rahul. Praktikas on kujunenud, et Tallinna Perekonnaseisuamet nõustab igapäevaselt maavalitsuste ja kohalike omavalitsuste perekonnaseisuametnikke, notareid ja saatkonnatöötajaid, mis ei ole halduslepingust tulenev ülesanne ja ei ole seetõttu riigieelarvest kaetud.</p>

	<p>(* Märkus: Lepingu punkt 7 näeb ette, et lepingut muudetakse osapoolte kokkuleppel. Osapool, kes soovib lepingut muuta esitab sellekohase ettepaneku teistele osapooltele kirjalikult.)</p>
<p>Ettepanek 2. Harju Maavalitsuse Rahvastiku toimingute talituse perekonnaseisutoimingute ja nimeseadusest tulenevate ülesannete ületoomine Tallinna Perekonnaseisuametile koos rahastamisega riigieelarvest</p>	<p>Ettepaneku selgitus: Riikliku rahastuse kokkuhoiu nimel on mõistlik tuua üle Harju Maavalitsuses teostatavate perekonnaseisutoimingute ja nimeseadusest tulenevate ülesannete täitmine Tallinna Perekonnaseisuametisse.</p> <p>Dubleerivate perekonnaseisutoimingute teostamine ei ole end õigustanud, mida kinnitab statistika.</p> <p>(*Märkus: vt p1, 2, 3 koos)</p>
<p>Ettepanek 3. Perekonnaseisutoimingute seaduse ning rahvastikuregistri seaduse muutmise seaduse eelnõule lisada ettepanek muuta perekonnaseisutoimingute seadust.</p>	<p>Ettepaneku selgitus: Tulenevalt Tallinna linna pikaajalisest perekonnaseisutoimingute tegemise praktikast (alates 1926) ning asjaolust, et Tallinna perekonnaseisuametis teostatakse ligikaudu 45% perekonnaseisutoimingutest, esitada ettepanek erisuse tegemiseks järgmiselt:</p> <p>Perekonnaseisutoimingute seaduse § 3 lõiget 3 täiendada nii, et sealt tuleneks otse norm Tallinna Perekonnaseisuametile lõikes 4 sätestatud ülesannete täitmiseks.</p> <p>Või:</p> <p>lisada PKTS § 3 lg 4 perekonnaseisuasutusena Tallinna linn.</p> <p>(*Märkus: vt p1, 2, 3 koos)</p>